

ZBIRNA OBRADA BIBLIOTEČKE GRAĐE – ZAPISI ZA VEŠTAČKI FORMIRANE ZBIRKE

Zbog njegove specifičnosti, odnosno racionalnog čuvanja i korišćenja, jedan deo bibliotečke građe, koji je doduše moguće obraditi i kao pojedinačne jedinice, smeštamo i obrađujemo tako što ga spajamo u celine, tzv. veštački formirane zbirke. Takvu zbirku opisujemo u jednom kataloškom, odnosno zbirnom zapisu. Zajednički elementi, koji povezuju jedinice u zbirci, najčešće su: sadržaj, događaj ili period, izdavač, fizički oblik, poreklo zbirke i sl. Za ovakav način obrade najčešće se odlučujemo u slučaju građe koju korisnik po pravilu ne traži po naslovu ili autoru, već samo po sadržaju.

Zbirna obrada je, na primer, pogodna za opis:

1. zbirki pamfleta i druge efemerne građe, koji pojedinačno ne ispunjavaju uslove za obradu, dok su, organizovani u zbirke, značajni za istraživački rad;
2. zbirki monografskih publikacija koje su povezane srodnim sadržajem, jezikom i žanrom i moguće ih je stručno i predmetno opisati jednim UDK brojem, ili npr. pripadaju jezicima i/ili pismima koji na području delovanja biblioteke važe za strane;
3. zbirki rukopisa, slika, fotografija, plakata (ređe i audio ili video građe).

Ne koristi se za opis:

1. pojedinačnih naslova serijskih publikacija, knjižnih zbirki i druge građe serijskog tipa,
2. građe u elektronskom obliku,
3. kompleta, odnosno izdanja koje sačinjava multimedijaska građa.

KREIRANJE ZAPISA ZA ZBIRKU

Prilikom kreiranja zapisa za zbirku, na raspolaganju nam je sledeća kataloška literatura:

1. Zbirni zapisi : po dokumentaciji Collection-level cataloging, Library of Congress, Washington D.C. / priredila Dunja Kalčić. U: Knjižničarske novice. ISSN 0353-9237. - Let. 7 (1997), št. 12 (Priloga)
2. Appendix J. Collection-level cataloging. Washington, D.C.: Library of Congress, 1998 <http://www.loc.gov/catdir/cpsol/app-coll.html> (pregledano 25. 9. 2003.)
3. Verona, Eva. Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga. Zagreb: Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1983-1986. 2 knj., kao i ostali izvedeni kataloški priručnici koji se koriste u pojedinim COBISS sistemima.
4. ISBD standardi za pojedinu vrstu građe.

Zapis za zbirku kreiramo posredstvom maske za unos Z (zbirke).

Zbirku opisujemo kratkim bibliografskim zapisom s podacima koji ukratko opisuju i identifikuju zbirku kao celinu. Odrednica glavnog kataloškog listića veštački formirane zbirke najčešće je stvarni naslov.

Zapisi za zbirke su prevashodno namenjeni korišćenju bibliotečke građe, a ne za preuzimanje.

U daljem tekstu, opisana su samo ona polja COMARC/B i COMARC/H formata, koja se u zapisu za zbirku koriste na specifičan način.

0XX Blok za identifikaciju

U potpolje *001b – Vrsta zapisa* unosimo kod za vrstu građe za jedinice u zbirci. Ako zbirku sačinjava multimedijaska građa, unosimo kod "*m*" – *multimedijaska građa*.

U potpolju *001c – Bibliografski nivo* je kod "*c*" – *zbirni zapis*.

1XX Blok kodiranih podataka

U potpolja 100bcd unosimo podatke o godinama izdavanja jedinica zbirke. Zbirka može da bude zaključena ili nezaključena.

U zapis zaključene zbirke, čije je izdavanje zaključeno u jednoj kalendarskoj godini, u potpolje *100b – Oznaka za godinu izdavanja* unosimo jedan od kodova "d", "e", "h", "i" ili "j". U potpolje *100c – Godina izdavanja 1*, unosimo godinu izdavanja jedinica zbirke.

Ako je izlaženje jedinica zbirke zaključeno posle više od godinu dana, u potpolje 100b unosimo kod "g", u potpolje 100c početnu, a u potpolje *100d – Godina izdavanja 2*, završnu godinu izlaženja.

Zbirke sa nesigurnom godinom izlaženja označavamo kodom "f" u potpolju 100b. U potpolje 100c unosimo najraniju, a u 100d najkasniju moguću godinu izdavanja.

U zapis nezaključene zbirke, u polje 100b unosimo kod "g", a u potpolje 100c unosimo početnu godinu izdavanja jedinica zbirke. Prilikom prvog unosa podataka za zbirku, u potpolje 100d unosimo oznaku "9999". U potpolje 210d unosimo otvorenu prvu godinu izdavanja (npr. 1999-).

Prilikom registrovanja novoprispelih jedinica zbirke, u potpolje 100d unosimo godinu izdavanja poslednje prispele jedinice, a u potpolje 210d privremeno poslednju godinu izdavanja zbirke (npr. 1999-<2003>).

U potpolje *101a – Jezik teksta* unosimo kod za jezik teksta jedinica zbirke. Ako su jedinice zbirke na različitim jezicima, navodimo kod najzastupljenijeg jezika. Izuzetno, u ponovljena potpolja a, unosimo i kodove ostalih jezika.

U polje *102 – Država izdavanja ili proizvodnje* unosimo kod države, a po potrebi i regije. Ako su jedinice zbirke izdate u različitim državama, navodimo kod najzastupljenije države. Izuzetno, u ponovljiva potpolja a, unosimo i kodove ostalih država.

Kodirane podatke o građi unosimo u skladu sa kodom za vrstu građe koja čini zbirku (moraju da budu usklađeni sa kodom u potpolju 001b). Na raspolaganju su nam polja za kodiranje svih vrsta građe, izuzev serijskih publikacija.

COBISS.SI-ID=373781

001	uu	an ba cc d0
100	uu	c1998 hslv
101	0u	aslv
102	uu	asvn
105	uu	aa bd c1
106	uu	az

(Zbirka štampane građe, izdate u toku jedne godine.)

COBISS.SI-ID=102925056

001	uu	an bk cc d0
100	uu	bf c1950 d1959 hslv
101	0u	aslv
102	uu	asvn
116	uu	ad bi db
210	uu	aV Ljubljani cDržavna založba Slovenije d[195-]

(Zbirka fotografija za koju je utvrđeno da je izašla u navedenoj deceniji.)

COBISS.SI-ID=78827264

001	uu	an ba cc d0
100	uu	bg c1998 d9999 hslv
101	0u	aslv
102	uu	asvn
210	uu	d1998-

(Nezaključena zbirka. Bibliografski zapis je prvi put kreiran.)

COBISS.SI-ID=78826240

001	uu	an bk cc d0
100	uu	bg c1900 d1979 hslv
101	0u	aslv
102	uu	asvn
116	uu	ad bi
210	uu	a[S. l. cs. n.] d1900-<1979>

(Nezaključena zbirka. Poslednja jedinica izdata je 1979. godine.)

2XX Blok glavnog opisa

Glavni stvarni naslov za zbirku najčešće dodeljuje katalogizator. Taj je naslov na jeziku kataloškog centra i u obliku koji zbirku jasno opisuje i razlikuje je od srodne bibliotečke građe. Naslovom najčešće obuhvatamo elemente koji su zajednički svim jedinicama zbirke. To su najčešće: naziv zbirke, njeno poreklo, ime sastavljača, podaci o sadržaju, naziv korporacije, jezik, geografski naziv ili žanr.

Naslov unosimo u uglastim zagradama "[]" u odgovarajuća potpolja polja 200 – *Naslov i podaci o odgovornosti*. S obzirom da veći broj veštački formiranih zbirki za odrednicu ima stvarni naslov, u takvim slučajevima prvi indikatar ima vrednost 1.

U potpolje 200b – *Opšta oznaka građe* unosimo oznaku za vrstu građe, izuzev u slučaju štampane građe.

U polje 210 – *Izdavanje, distribucija itd.* najčešće unosimo samo podatak o godini izdavanja,

iako program omogućuje unošenje svih potpolja.

U potpolje 215a – *Posebna oznaka građe i opseg* najčešće unosimo broj fizičkih jedinica. Ako je građa smeštena u kutije ili mape, unosimo i njihov broj.

Ako zbirku sačinjavaju različite vrste građe, u ponovljena polja 215 upisujemo podatke za svaku vrstu posebno.

Ako je reč o sasvim sitnoj građi, njen obim procenjujemo, odnosno unosimo približni broj jedinica (npr. "ca 350 kom").

U slučaju nezaključene zbirke, trenutni obim unosimo u oštrugaone zagrade "<>".

Podatke o ilustracijama i sl. navodimo samo ako je veći broj jedinica ilustrovan. Dimenzije takođe nisu važan deo opisa i stoga ih možemo iskazati i kao raspon veličina.

COBISS.SI-ID=78814208

200	1□	a[Volitve v Državni zbor Republike Slovenije e1996]
210	□□	a[Slovenija] d1996
215	□□	aca [200] enot (Zbirka propagandne građe za izbore.)

COBISS.SI-ID=99473152

200	1□	a[Družba sv. Cirila in Metoda]
210	□□	a[S. l. cs. n. d1883-1938]
215	□□	aca [150] enot (Zbirka sadrži pravilnike, izveštaje i publikacije o delovanju društva.)

COBISS.SI-ID=78826240

200	1□	a[Ivan Cankar iPortreti] bSlikovno gradivo
210	□□	a[S. l. cs. n.] d1900-<1979>
215	□□	a<20> portretov cč-b in barve (Zbirku trenutno sačinjava 20 fotografija. Godina izdavanja poslednjih jedinica zbirke uneta je u oštrugaone zagrade u polju 210d.)

3XX Blok napomena

Napomene o zbirci najčešće se odnose na poreklo, uređenost ili kompleksnost zbirke, na uslove korišćenja ili njen sadržaj.

Ako je zbirka velika, ili ako se na jedinicama zbirke ne nalaze uobičajeni bibliografski podaci, u polje 300 – *Opšte napomene* unosimo samo opšte informacije o sadržaju zbirke.

COBISS.SI-ID=99471616

200	1□	a[Slovenska kulturna akcija]
300	1□	aVsebuje vabila na prireditve, programe prireditvev, različne brošure, besedila pesmi ipd. (Zapis sa opštom napomenom o sadržaju.)

Napomenu o sadržaju unosimo kada jedinice zbirke imaju karakteristične naslove, odnosno podatke tipa autor/naslov. Podaci se nose u polje 327 – *Napomena o sadržaju*, u skladu sa uputstvima za unos u to polje.

COBISS.SI-ID=99474176

200	0□	a [Stanovanjska komunalna banka]
300	1□	a Vsebuje gradivo o delovanju Stanovanjske komunalne banke
327	10	0 Vsebina: a Zapisnik. - 1992 a Poročilo zunanjega revizorja C&L. - 1993 a Predlog razrešitve članov organov upravljanja banke in imenovanje članov nadzornega sveta SKB banke. - 1993 a Mnenje nadzornega odbora o poslovanju SKB banke d.d. v letu 1993. - 1993 a Zapisnik 6. zбора SKB banke d.d. - 1994 a Zapisnik 7. zбора SKB banke d.d. - 1994 a Sklepi 7. zбора SKB banke d.d. - [1994] a Spremembe in dopolnitve statuta SKB banke d.d. - 1994 (<i>Zapis sa napomenom o sadržaju.</i>)

6XX Blok sadržinske analize

Predmetne odrednice omogućuju tematski pristup zbirci, a taj je pristup za korisnike zbirke ujedno i najvažniji. Stoga broj unetih predmetnih odrednica nije ograničen, iako zbog ekonomičnosti zapisa ne bi trebalo da bude preveliki.

Za predmetne odrednice biramo izraze kojima zbirku uvršćujemo u sadržinski srodnu gradu. Ujedno, vodimo računa o tome da izrazi budu dovoljno specifični i poznati korisnicima.

Predmetne odrednice unosimo u polja 600–609, ako koristimo neki od standardnih sistema predmetnog označavanja, odnosno u polje 610, ako koristimo slobodno oblikovane predmetne odrednice.

UDK broj za pretraživanje (675c), obavezan je podatak u ovom bloku. UDK oznakom opisujemo celu zbirku.

COBISS.SI-ID=78773248

200	1□	a [Volitve za predsednika Republike Slovenije e 1997]
600	11	a Bernik b Jože f 1924-
600	11	a Cerar b Marjan f 1943-
600	11	a Kovač b Bogomir f 1952-
600	11	a Kučan b Milan f 1941-
600	11	a Miklavčič b Franc f 1924-
600	11	a Peršak b Tone f 1947-
600	11	a Podobnik b Janez f 1959-
600	11	a Poljšak b Marjan f 1924-
606	0□	a Volitve y Slovenija z 1997
610	0□	a predsedniški kandidati
675	□□	c 324 a 324(497.4)"1997" (<i>U zapisu su imena predsedničkih kandidata uneta kao predmetne odrednice.</i>)

COBISS.SI-ID=373525

200	1□	a [Konferenca COBISS i Plakati] b Slikovno gradivo
610	0□	a COBISS a SICRIS a konferencе a plakati
675	□□	c 766 (<i>U zapis su unete slobodno oblikovane predmetne odrednice.</i>)

COBISS.SI-ID=78827264

200	0	a[Študijski programi]
601	02	aInternational Executive Development Center cBrdo pri Kranju xŠtudijski programi
610	0	amanagement aizobraževalni programi
675		a377.3/.4:65.012.4 c377 vdo 4. izdaje (U zapis su uneta oba sistema za predmetizaciju.)

7XX Blok podataka o odgovornosti

Ako su sve jedinice zbirke delo jednog korporativnog autora (ili rede individualnog autora), njegovo ime/naziv unosimo u polje 700/710.

Ako zbirku sačinjavaju dela do tri individualna autora (ili dve korporacije), u polje 700/710 unosimo podatke najpoznatijeg ili najzastupljenijeg autora.

Ako je zbirka poznata po sastavljaču, njegovo ime, sa odgovarajućim kodom za vrstu autorstva, unosimo u polje 702.

COBISS.SI-ID=78827264

200	0	a[Študijski programi]
710	02	aInternational Executive Development Center cBrdo pri Kranju (Zbirka dela jednog korporativnog autora.)

Veštački formirane zbirke najčešće sačinjavaju anonimna dela ili dela različitih autora, odnosno kombinacija obe vrste dela. U tim slučajevima, zapis za zbirku ne sadrži polje 700, odnosno 710.

COBISS.SI-ID=122804224

200	1	a[Lokalne volitve e2002] (Zbirka propagandne izborne građe. Odrednica je stvarni naslov.)
-----	---	--

9XX Blok za nacionalnu upotrebu

Podatke o stanju fonda zbirke unosimo u polje 996 – *Podaci o stanju fonda monografskih publikacija*. Maska Z ne sadrži polje 997 – *Podaci o stanju fonda serijskih publikacija*.

Veštački formiranu zbirku po pravilu inventarišemo kao celinu. Ako zbirka sadrži multimedijску građu, koju čuvamo na posebne načine, inventarišemo u odnosu na nastali broj fizičkih jedinica. Na isti način inventarišemo i velike zbirke koje, zbog njihovog obima, pohranjujemo u više kutija ili mapa.

Ako postoji više primeraka iste zbirke, podatke za njih unosimo u ponovljena polja 996.

COBISS.SI-ID=99475200

200	1	a[Slovenska vina]
215		a<43> enot
996		dIPKG\i3\aSlovenija f599900582 o19990503 p4 vd yh19990503 (Jedan primerak zbirke.)

COBISS.SI-ID=119520768

200	1□	a[Volitve za študentski parlament] bSlikovno gradivo
215	□□	a[8] plakatov
996	□1	c1 dlG\iB.l.\n2002122] f820020503 b4 o20020801 p4 vd yh20020709 2KOROSKA
996	□1	c2 dlGa\iB.l.\n2002122] f820020504 b4 o20020801 p7 vd yh20020709 2KOROSKA (Dva primerka zbirke, arhivski i za korisnike.)

PRIMERI

1. COBISS.SI-ID=78773248

001	□□	an ba cc d0
100	□□	bd c1997 hslv
101	0□	aslv
102	□□	asvn
200	1□	a[Volitve za predsednika Republike Slovenije e1997]
210	□□	a[Slovenija cs. n.] d1997
215	□□	a[18] enot
300	1□	aVsebuje predstavitev in propagandno gradivo kandidatov za predsednika Republike Slovenije na volitvah leta 1997
600	11	aBernik bJože f1924-
600	11	aCerar bMarjan f1943-
600	11	aKovač bBogomir f1952-
600	11	aKučan bMilan f1941-
600	11	aMiklavčič bFranc f1924-
600	11	aPeršak bTone f1947-
600	11	aPodobnik bJanez f1959-
600	11	aPoljšak bMarjan f1924-
606	0□	aVolitve ySlovenija z1997
610	0□	apredsedniški kandidati
675	□□	c324 a324(497.4)"1997"
996	□1	dlPKG\i101 f599801523 o19981013 p4 vd yh19981013
996	□1	dlaPKG\i101 f599801524 o19981013 p7 vd yh19981013

PKG

VOLITVE za predsednika Republike Slovenije : 1997]. - [Slovenija : s. n.],
1997. - [18] enot

Vsebuje predstavitev in propagandno gradivo kandidatov za predsednika
Republike Slovenije na volitvah leta 1997

324(497.4)"1997"

PKG	599801523
aPKG	599801524

2. COBISS.SI-ID=8772769

001	┐┐	an bm cc d0
100	┐┐	bg c1991 d1998 hslv
101	0┐	aslv
102	┐┐	asvn
200	1┐	a[Slovenska ljudska stranka iPodružnica Krško]
210	┐┐	a[Krško cs. n.] d1991-<1998>
215	┐┐	a<8> enot
300	1┐	aVsebuje plakate in drobne tiske
601	02	aSlovenska ljudska stranka bPodružnica cKrško 601
606	0┐	aPolitične stranke ySlovenija
610	0┐	anotranja politika apolitične stranke apolitični programi
675	┐┐	a329(497.4 Krško)SLS b32 c329 s32
961	02	aSLS bPodružnica cKrško 601
996	┐2	dIK\iD\u32\ a[SLOVENSKA\5ljudska stranka] f900301068 o19990202 vc

K D 32 [SLOVENSKA ljudska stranka]

[SLOVENSKA ljudska stranka. Podružnica Krško]. - [Krško : s. n.],
1991-<1998>. - <8> enot

Vsebuje plakate in drobne tiske

329(497.4 Krško)SLS

K D 900301068

3. COBISS.SI-ID=8922273

001	┐┐	an bk cc d0
100	┐┐	c2000 ek hslv
101	0┐	aslv
102	┐┐	asvn
116	┐┐	af bi dc
200	1┐	a[Krško] bSlikovno gradivo e[letalski panoramski posnetki] fFoto Rožman
210	┐┐	aBrežice cFoto Rožman d[2000]
215	┐┐	a[18] fotografij cbarve d11 x 16 cm
300	1┐	aPosneto 20.1.2000
607	1┐	aKrško xPokrajinska fotografija
607	1┐	aVidem xPokrajinska fotografija
607	1┐	aSava xPokrajinska fotografija
610	0┐	amesta afotografije
675	┐┐	s779 c77.04
712	02	aFoto Rožman cBrežice
996	┐2	dIK\iD\u779\ aKRŠKO f000088778 p4 va yh20000313

K D 779 KRŠKO

[KRŠKO] [Slikovno gradivo] : [letalski panoramski posnetki] / Foto Rožman. - Brežice : Foto Rožman, [2000]. - [18] fotografij : barve ; 11 x 16 cm

Posneto 20.1.2000

K D 000088778

4. COBISS.SI-ID=373525

001	□□	an bk cc d0
100	□□	bg c1997 d2003 hslv
101	0□	aslv aeng
102	□□	asvn
116	□□	ad bi dc gad
200	1□	a[Konferenca COBISS iPlakati] bSlikovno gradivo
210	□□	a[Maribor cIZUM] dcop. 1997-<2003>
215	□□	a<7> plakatov
327	00	0Dosedanja vsebina: aCOBISS 1987-1997. COBISS`98 : konferenca. Konferenca COBISS`99. Konferenca uporabnikov COBISS & SICRIS 2000 : podpora znanju. Konferenca uporabnikov COBISS & SICRIS 2001 : podpora znanju. Konferenca uporabnikov COBISS & SICRIS 2002 : podpora znanju. Konferenca uporabnikov COBISS 2003 : podpora znanju
610	0□	aCOBISS aSICRIS akonferenca aplakati
675	□□	c766
996	□2	diIZUM\u02\akONFERENCA COBISS\5plakati f120030164 o20031029 p7 vf

IZUM 02 KONFERENCA COBISS plakati

[KONFERENCA COBISS] [Slikovno gradivo]. [Plakati]. - [Maribor : IZUM], cop. 1997-<2003>. - <7> plakatov

Dosedanja vsebina : COBISS 1987-1997. COBISS`98 : konferenca. Konferenca COBISS`99. Konferenca uporabnikov COBISS & SICRIS 2000 : podpora znanju. Konferenca uporabnikov COBISS & SICRIS 2001 : podpora znanju. Konferenca uporabnikov COBISS & SICRIS 2002 : podpora znanju. Konferenca uporabnikov COBISS 2003 : podpora znanju

IZUM 120030164

5. COBISS.SI-ID=11102775

001	□□	an ba cc d0
100	□□	bg c2002 d9999 hslv
101	0□	aslv
102	□□	asvn
105	□□	aa

200	1	┘	a [Štipendije]
210	┘	┘	a Ljubljana [etc.] c [s. n.] d 2002-
215	┘	┘	a [19] enot c ilustr. d 33 cm
300	1	┘	a Razpisi za štipendije za visoke šole doma in v tujini
606	1	┘	a Štipendije x Visoke šole
675	┘	┘	a 377.5(497.4) (085) s 377.5 b 377 c 377 v do 4. izd.
996	┘	2	d lŠ\iCIPS\ŠTIPENDIJE f 200210120 o 20021010 vc 2CIPS

Š CIPS ŠTIPENDIJE

[ŠTIPENDIJE]. - Ljubljana [etc.] : [s. n.], 2002-. - [19] enot
: ilustr. ; 33 cm

Razpisi za štipendije za visoke šole doma in v tujini

377.5(497.4) (085)

Š CIPS D 200210120

6. COBISS.SI-ID=110366720

001	┘	┘	an ba cc d0
100	┘	┘	bg c 1990 d 1999 h slv
101	0	┘	a ita ager
102	┘	┘	a ita
200	1	┘	a [Knjižnice v Italiji]
210	┘	┘	a [Italija] d 1990-<1999>
215	┘	┘	a <26> enot
300	1	┘	a Vsebuje informativno gradivo o knjižnicah v Italiji
606	1	┘	a Knjižnice y Italija
675	┘	┘	a 02(450) c 02
996	┘	1	d lb\n532844 f 20020156 o 20021112 p 4 vc

b 532844

[KNJIŽNICE v Italiji]. - [Italija], 1990-<1999>. - <26> enot

Vsebuje informativno gradivo o knjižnicah v Italiji

02(450)

b 532844

20020156